

علل غیبت حضرت ولی عصر (عج) چیست؟

۲۴ خرداد ۱۳۹۳ ساعت ۱۳:۵۴

فراهم نبودن شرایط ظهور، برای تحقق بخشیدن آرمانی بزرگ است، این آرمان بزرگ نیاز به گذشت زمان و شکوفایی عقل و دانش بشر و آمادگی روحی بشریت دارد، تا جهان به استقبال آن امام عدل و آزادی برود.

در طول تاریخ، مسأله غیبت برای پیامبران و برخی از اولیاء روی داده از این روی غیبت امام زمان مسأله تازه و ناشناخته برای مسلمانان و دیگر امت‌ها نیست، برای آن دلایل فراوانی وجود دارد، چنانکه برای غیبت دیگر اولیا دلایل فراوانی وجود داشته، شیخ صدوق در کتاب «کمال‌الدین» که آن را به اشاره آن حضرت نوشته درباره غیبت پیامبران و عمر طولانی آن‌ها و علل غیبتشان مطالب جالبی نوشته است.

غیبت امام زمان (عج) از اموری است که عقل بشر به تنهایی از کشف همه اسرار آن ناتوان است و پیوسته مورد سؤال قرار گرفته و فکرها را مشغول کرده است، ولی باید توجه داشت که بر اساس برخی روایات علت و فلسفه واقعی غیبت امام مهدی (عج) سرّی از اسرار الهی است که حکمت آن بر بندگان پوشیده است و جز خدا و امامان معصوم (ع) کسی نسبت به آن اطلاع کافی و کامل ندارد و تنها بعد از ظهور آن حضرت این مطلب روشن خواهد شد.

لذا پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: «یا جابر! ان هذا الامر من امر الله و سرّ من سرّ الله، مطوّی عن عباده فایاک و الشک فی امر الله فهو کفر» ای جابر! (غیبت امام زمان) سرّی از اسرار الهی می‌باشد که بر بندگان پوشیده است، مبدا در امر خدا شک کنی، چرا که تردید در امر خدا کفر است.

چنانکه عبدالله بن فضل هاشمی روایت کرده که از امام صادق (ع) شنیدم که می‌فرمود: همانا برای صاحب الامر غیبتی تخلف ناپذیر است، به طوری که اهل باطل در آن تردید می‌کنند. عرض کردم: یابن رسول الله! چرا غیبت می‌کنی؟ فرمود: به علّتی که به ما اجازه نداده‌اند ان را آشکار سازیم. عرض کردم: چه حکمتی در غیبت اوست؟ فرمود: همان حکمتی که در غیبت حجت‌های پیش از او بوده است. حکمت غیبت قائم بعد از آمدن خود او ظاهر می‌شود، چنانکه حکمت سوراخ کردن کشتی توسط خضر (ع) و کشتن آن بچه و تعمیر دیوار، برای حضرت موسی (ع) ظاهر نگشت، مگر موقعی که خواستند از هم جدا شوند.

بنابراین هر چند نمی‌توان به همه اسرار غیبت آن حضرت پی برد، اما مرکز مطالعات و پاسخگویی به شبهات حوزه علمیه قم با استفاده از روایات معصومین (ع) به برخی از این علل و حکمت‌ها اشاره کرده است:

- آزمایش مردم

چنان که می‌دانیم یکی از سنت‌های ثابت الهی آزمایش بندگان و گزینش صالحان و پاکان است، به طوری که صحنه زندگی همواره صحنه امتحان و آزمایش است تا بندگان از این راه در پرتو ایمان و استقامت و تسلیم خویش در پیروی از اوامر خداوند تربیت یافته و به کمال برسند و استعدادهای نهفته آنان شکوفا شود. لذا در برخی از روایات آمده است که فلسفه غیبت امام زمان (عج) آزمایش مردم است. در این زمینه به چند روایت توجه فرمایید:

۱- رسول اکرم (ص) می‌فرماید: «ذاک الذی یغیب عن شیعتہ و اولیائہ غیباً لا یثبت فیها علی القول بامامته الا من امتحن الله قلبه للایمان»، او (امام زمان) کسی است که از یاران و شیعیانش غایب می‌شود، غیبتی که در آن غیبت کسی در اعتقاد به امامت حضرت ثابت نمی‌ماند، مگر کسی که خدا قلبش را به ایمان آزموده باشد.

۲- امام علی(ع) می‌فرماید: «اما و الله لاقتلن انا و ابنای هذان، ولیبعثن الله من ولدی فی آخر الزمان یطالب بدمائنا، و لیبعثن عنهم تمییزاً لأهل الضلالة حتی یقول الجاهل: ما لله فی آل محمد من حاجه»، به خدا قسم من، و این دو فرزندم (حسن و حسین) شهید خواهیم شد، خداوند در آخر الزمان مردی از فرزندانم را به خون خواهی ما بر خواهد انگیخت و او مدتی غایب خواهد شد تا مردم آزمایش شوند و گمراهان جدا شوند، تا جایی که نادان می‌گوید: خداوند دیگر نیازی به آل محمد ندارد».

۳- امام حسین(ع) می‌فرماید: «برای امام مهدی(عج) غیبتی است. در این غیبت برخی از دین بر می‌گردند و برخی ثابت قدم می‌مانند. هر کس در این غیبت صبر کند و بر مشکلاتی که از سوی دشمنان ایجاد می‌شود استقامت کند، به قدری از اجر خداوند بهره‌مند می‌شود که انگار در کنار پیامبر(ص) به وسیله شمشیر با دشمنان جنگیده است».

۴- پیامبر اسلام(ص) ضمن حدیث مفصلی می‌فرماید: «مهدی از دیدگان پیروانش غایب می‌شود و جز کسانی که خدا دل‌های آنان را جهت ایمان، شایسته قرار داده، در اعتقاد و امامت او استوار نمی‌مانند».

۵- امام صادق(ع) فرمود: این غیبت امام مهدی(عج) امتحان پیروان و شیعیان است. «ان الله عزوجل یحب أن یمتحن الشیعه».

۶- امام موسی بن جعفر(ع) می‌فرماید: هنگامی که پنجمین فرزندم غایب شد مواظب دین خود باشید، مبادا کسی شما را از دین خارج کند. او ناگزیر غیبتی خواهد داشت، به طوری که گروهی از مؤمنان از عقیده خویش بر می‌گردند. خداوند به وسیله غیبت، بندگان خویش را آزمایش می‌کند...».

۷- امام موسی بن جعفر(ع) در روایت دیگر می‌فرماید: «انما هی من الله - عزوجل - امتحن بها خلقه»، غیبت امام مهدی (عج) خود مایه امتحان بندگان از سوی خداوند بزرگ است.

شیخ طوسی می‌گوید: از سخنان پیشوایان اسلام بر می‌آید که آزمایش به وسیله غیبت حضرت مهدی(عج) از سخت‌ترین آزمایش‌های الهی است.

-آزادی از بیعت طاغوت‌های زمان

در برخی از روایات اسلامی آمده است که علت و حکمت غیبت امام مهدی(عج) این است که آن حضرت به وسیله غیبت از یوغ بیعت با طاغوت‌های زمان آزاد می‌شود و تعهد و بیعت با هیچ حاکمی را بر عهده ندارد، تا بتواند در زمان قیام خود، آزادانه تلاش کند. دیگر امامان(ع) از روی تقیه حکومت‌ها را به رسمیت می‌شناختند، ولی امام مهدی(عج) مأمور به تقیه نیست و به همین جهت با حکومت‌ها و طاغوت‌های زمان بیعت نمی‌کند. اگر غیبت آن حضرت نباشد، این امر شدنی نیست.

امام حسن مجتبی(ع) در این باره فرمود: «ما منّا احد الا و یقع فی عنقه بیعة لطاغیة زمانه الا القائم الذی یصلی روح الله عیسی بن مریم خلفه فان الله - عزوجل - یخفی ولادته و یغیب شخصه لئلا یکون لاحد فی عنقه بیعة اذا خرج، ذاک التاسع من ولد

اخی الحسین...»، هر کدام از ما (امامان اهل البیت(ع)) در زمان خود بیعت حاکمان و طاغوت‌های زمان را از روی تقیه به عهده گرفته‌ایم، مگر امام مهدی(عج) که عیسی بن مریم به امامت آن حضرت نماز می‌گذارد. خداوند ولادت او را مخفی نگه داشت و برای او غیبتی در نظر گرفت، تا زمانی که قیام می‌کند بر گردنش بیعت حاکمی نباشد.»

-حفظ جان امام مهدی(عج)

خداوند به وسیله غیبت امام دوازدهم(عج) جاننش را از شر دشمنان حفظ کرده است. اگر مسأله غیبت امام مهدی(عج) مطرح نبود «معمد» عباسی که به خون آن حضرت تشنه بود، مانند پدران بزرگوار آن حضرت، امام مهدی(عج) را نیز شهید می‌کرد و زمین از حجت خداوندی خالی می‌شد.

در این باره روایات فراوانی از امامان معصوم(ع) به ما رسیده است:

امام محمد باقر(ع) فرمود: انّ للقائم غیبة قبل ان یقوم، قال: قلت: و لم، قال: یخاف، برای قائم ما (امام مهدی(عج)) قبل از آنکه به پا خیزد غیبتی است، راوی پرسید: برای چه؟، حضرت فرمود: به جهت اینکه ترس از کشته شدن او وجود دارد.

-آمادگی جهان ظهور حضرت مهدی(عج)

به عنوان خاتم الاوصیا و منجی بشریت و کسی که در کره زمین دین اسلام را بر تمامی دین‌ها پیروز می‌گرداند، قطعاً به زمینه و آمادگی جهانی نیازمند است. زیرا روش و سیره آن حضرت مبنی بر رعایت امور ظاهری و حکم به ظاهر نیست بلکه مبنی بر رعایت حقایق و حکم به واقعیات، ترک تقیه، مسامحه نکردن در امور دینی، احقاق حقوق، برقراری عدالت واقعی و اجرای تمام احکام اسلامی است.

معلوم است که انجام این برنامه و انقلاب بزرگ و همه جانبه نیازمند ترقی و رشد بشر در ناحیه علوم، معارف، فکر، اخلاق و آمادگی جامعه برای پذیرش و استقبال این نهضت و لیاقت زمامداری آن رهبر الهی است.

از این رو جهان باید زمینه این پذیرش را داشته باشد تا این هدف محقق شود. بنابراین می‌توان آمادگی نداشتن جهان را یکی از فلسفه‌ها و حکمت‌های غیبت امام مهدی(عج) بر شمرد. نتیجه علت و فلسفه واقعی غیبت حضرت ولی عصر(عج) یکی از رازهای الهی است که جز خداوند و پیشوایان معصوم کسی نسبت به آن اطلاع کافی و کامل ندارد.

راز اصلی غیبت

با این حال طبق بیان معصومین(ع)، راز اصلی غیبت آن حضرت عبارت است از:

۱- فراهم نبودن شرایط ظهور، برای تحقق بخشیدن به آرمانی بزرگ همان گسترش عدل و قسط جهانی و به اهتزاز در آوردن پرچم توحید در تمام کره خاکی. این آرمان بزرگ نیاز به گذشت زمان و شکوفایی عقل و دانش بشر و آمادگی روحی بشریت دارد، تا جهان به استقبال آن امام عدل و آزادی برود. طبیعی است اگر آن حضرت پیش از فراهم شدن مقدمات در میان مردم ظاهر شود، سرنوشتی مانند دیگر امامان (شهادت) یافته و قبل از تحقق آن آرمان بزرگ دیده از جهان برخواهد بست.

۲- محفوظ ماندن از شر جباران و ستمگران است.

۳- در بعضی از روایات حکمت‌های دیگری از جمله آزمایش مردم و اندازه پایبندی و پایداری آنان به دین و ولایت بیان شده است. غیبت آن حضرت سبب می‌شود تا نفاق پنهان عده‌ای آشکار شود، ایمان حقیقی دوستداران و شیعیان واقعی امام(عج) از افراد ناخالص و سست ایمان جدا و پاک شود و در یک جمله مؤمن از منافق معلوم شود.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/27134/علا-غیبت-ولپ-حضرت-غیبت-علا>